Z judikatury Nejvyššího a Nejv. spr. soudu.

Úrazové pojištění.

(Podává odborový přednosta Vladimír Šmídek.)

K § 1, odst. 4, č. 2 úraz. zák. Používání hnacích přístrojů místně od podniku odloučených. Práce „mimochodem" vykonávané. — Předpis § 1, odst. 4, č. 2 úrazového zákona stanoví především, že živnostenské a vedle těchto i hospodářské podniky polní a lesnické podléhají pojistné povinnosti úrazové, užívá-li se při nich parních kotlů nebo takových hnacích přístrojů, které hnány jsou živelnou silou (větrem, vodou, parou, svítiplynem, horkým vzduchem, elektřinou atd.) nebo zvířaty.

Uvažuje o významu tohoto zákonného ustanovení, dospěl Nejvyšší správní soud k názoru, že úrazovému pojištění dle tohoto předpisu podléhají podniky tam uvedené nejen tehdy, když hnací přístroje, jichž užívání jest zákonitou příčinou pojistné povinnosti, nalézají se místně v rámci podniků, nýbrž i tehdy, když jsou od nich místně odloučeny, pokud se jich jen při podniku používá.

Pojistné povinnosti té by však nebylo, kdyby silostroje nenáležejícího k zařízení podniku se užívalo toliko mimochodem (2. věta § 1, odst. 4, č. 2 cit. zákona).

Jak rozuměti jest rozhodnému slovu „mimochodem", vyplývá z nálezu bývalého správního soudu ve Vídni, uveřejněného ve sbírce Budwinski pod č. 1518 z r. 1903.*) V nálezu tom vyjádřen jest právní názor, že pojem „mimochodem" znamená opak pojmu „trvalosti", jenž ovšem nedá se identifikovati s pojmem „nepřetržitosti", zajisté však znamená jen takové používání, které alespoň poměrně jest závažné. Z okolnosti však, že určité práce se pravidelně opakují, nenásleduje ještě nutně logický závěr, že práce ty jsou trvalé ve shora naznačeném smyslu, ani že naopak se konají jen mimochodem. Jde-li v konkrétním případě o posouzení otázky, zdali určité práce se konají jen „mimochodem" a nezakládají pak povinnost pojistnou, či konají-li se „trvale", nutno ji posuzovati podle toho, zdali vykonávání prací těch se zřetelem k daným okolnostem padá na váhu pro celkový živnostenský podnik.

(Nález Nejv. správního soudu z 15. listopadu 1926, č. 23369.)

K § 11 úrazového zákona. Pojem podnikatele. Pojištění osob, které nejsou v přímém smluvním poměru s podnikatelem. — Za podnikatele podniku pokládá se podle § 11 úraz. zákona osoba, na jejíž účet se provozování děje, tedy osoba, která nese risiko hospodářské produkce a jíž připadá tudíž i zisk podnikatelský. Podnikatelem provozu pískoviště, patřícího těžařstvu, které tam svými zřízenci práce na svůj účet provádělo, též práci osobě v pískovišti zahynuvší tam přikázalo a nad ní dozor vedlo, jest toto těžařstvo.

Okolnost, že jiná firma najala zraněného za dělníka, jej platila a dodala do práce zmíněnému těžařstvu a že za to obdržela od tohoto těžařstva paušální odměnu za den a hlavu, jest nerozhodná, poněvadž firma, třebaže takto měla též nepřímo zisk z provozu pískoviště, nebyla nijak účastna na hospodářském risiku tohoto podniku, ani okolnost, že zraněný nebyl v přímém smluvním poměru s těžařstvem, nemá významu, poněvadž osoby zaměstnané v podniku úrazovému pojištění podrobeném podle § 1 úraz. zákona podléhají úrazovému pojištění již důsledkem tohoto svého zaměstnání, bez ohledu na to, jaký jest jeho smluvní podklad.

(Nález Nejvyššího soudu z 1. prosince 1926, čj. Rv II 654/26-1.)

---

*) Uveden též ve Šmídkově Sbírce zákonův a nařízení o pojištění dělníků pro případ úrazu v republice Československé, na str. 10., pozn. 24.